

ISSN 1407-9321

TELEVĪZIJAS
PROGRAMMA
18. — 24. augusts

Šodien visi ceļi ved uz Aglonu

● Esam pārcietuši gan dienas ar karstu sauli, gan lietus brāzmas, gan tulznaino kāju sāpēšanu, atlikušo 20 kilometru attālumā no Aglonas par sevi teica svētceļnieki no Lielvārdes gājiena devītajā dienā. Foto: A.Šņepsts

Atslēdzoties no ikdienišķām rūpēm, no stresa, atbrīvojot sirdi garīgam piepildījumam, šajās dienās pa visiem Latgales ceļiem plūst gājēju un braucēju straumītes. Gala mērķis ir viens — piedalīšanās Vissvētākās Jaunavas Marijas debesīs uzņemšanas svētkos. Dievlūdžējus uzņem gan Aglonas bazilika, gan arī draudžu baznīcas, kurās šī svinamā diena noteikta citos datumos. Bet jau kopš nedēļas sākuma Aglonā ik dienas ieradās daudzas cilvēku grupas, kas simtiem kilometru garo maršrutu veica kājām, — svētceļnieki.

12. augustā uz saules piekarsētās šosejas «Novadnieks» tikās ar vienu no svētceļnieku grupām, kas gājieni bija uzsākusī Lielvārdē.

— Ceļā devāties jau 3. augustā, — stāstīja Lielvārdes katoļu draudzes priesteris Māris Zviedris, — grupa sastāv galvenokārt no Lielvārdes draudzes jauniešiem, bet ir arī svētceļnieki no Ogres, no Rīgas un no Livānietiem. Arī livānieši svētceļojumu uzsāka Lielvārdē. Starp Lielvārdes un Livānu draudzi nodibinājusies draudzības kontakti, arī pirms diviem gadiem gājām kopīgā svētceļojumā.

Māris Zviedris sacīja, ka Lielvārdes draudze svētceļojumu rīko katru gadu,

bet viņš pats šajā draudzē darbojas trešo gadu un svētceļojumu organizē otro reizi.

— Ir grūti, — neslēpa priesteris. — Ir smagi gan fiziskā ziņā, gan arī tāpēc, ka reizēm rodas dažādas problēmas, un kļūst smagi arī psiholoģiski. Tādos brīžos sev atgādinām, ka neejam tāpēc, lai būtu kaut kādi supervaroņi, nodemonstrētu fizisko spēku, bet tāpēc, ka katra kristieša dzīve līdzinās cīņai ar dažādām grūtībām, un šajā — svētceļojuma — ceļā grūtības ir visvairāk koncentrētas. Taču tieši šajā ceļā cilvēki mācās cīnīties ar tām, nevis bēgt vai izvairīties.

Priesteris stāstīja, ka svētceļnieki nākšņo kultūras namos, skolās, taču neslēpa, ka apbēdinot viena lieta, kas pēdējos gados kļūstot aktuālāka. Daži svētceļnieki esot neapzinīgi, aiz sevis atstājot nekārtību, tāpēc citām grupām esot jāsaškaras ar saimnieku nelabvēlību. Gribu atgādināt visiem svētceļniekiem, uzsvēra Māris Zviedris, — izturieties ar lielu atbildības sajūtu pret katru vietu, kurā tiekat uzņemti.

Dziesmas, lūgšanas pārmaiņus ar kļusuma brīžiem, bet vakaros — kopīgi pasākumi un atpūta, tā aizrīt svētceļnieku dienas gan uz klusajiem lauku ceļiem, gan transporta pilnajām šosejām. Tie autobraucēji, kas izturas ar cieņu pret svētceļniekiem, tuvojoties grupai, sama-

zina ātrumu, brauc uzmanīgi, un gājēji sveicina ar smaidiem, ar rokas mājieniem.

— Atcerieties, ka mēs ejam ne tikai uz Aglonu, bet pirmām kārtām svētceļojumā pie tā Kunga. Ceļš uz Aglonu ir tikai ceļš, bet mēs ejam, lai atrastu un atnāktu pie Dieva, lai sirdi dzīvotu ar Kungu. Tas ir galvenais svētceļojuma mērķis, — nobeigumā teica Māris Zviedris.

Daudzās lauku mājās, gar kurām ved ceļi uz Aglonu, šonedēļ laipni piedāvāja svētceļniekiem atpūtu, cienājot ar atspirdzinošiem dzērieniem, āboliem, pienu. Vieni no tālīnākajiem svētceļniekiem bija itāļi, kas ceļu uz Aglonu mēroja dažādi — gan braucot, gan atsevišķus posmus ejot kājām. 60 cilvēku lielajā grupā kopā ar itāļiem ceļoja arī beļģi, vācieši un citu tautību pārstāvji. Vienu no naktīm grupa pavādīja arī Rušonas pamatskolas sporta hallē. Svētceļnieki bija ļoti apmierināti ar uzņemšanu, stāstīja skolas direktore Janīna Šelegoviča, kaut arī sakarā ar skolas remontu neko vairāk nevarējām piedāvāt kā vien jumtu virs galvas un darbmācības skolotājas, kas sagatavoja brokastis, palīdzību. Pateicībā svētceļnieki uz atvadām mums sarīkoja rīta misi.

Kopumā Aglonas bazilikā pieteikušies aptuveni 1800 svētceļnieku.

L.Rancāne

ZIŅAS

Ražība laba, kvalitāte — ne visai

Ziemāju raža šogad ir laba, varētu teikt — pat augsta, «Novadniekam» atzina Inese Magdalenoka, Latgales lauku konsultāciju biroja vecākā speciāliste augkopībā. Tajos laukos, kas pavasarī neizslika, iekūlums ir četras — sešas tonnas no hektāra, bet labākajos — pat septiņas tonnas. Taču sakarā ar ietilgušo sausumu šogad graudiem ir ne pārāk laba kvalitāte, labībā zems proteīna līmenis. Sevišķi tajās saimniecībās, kas sējumus nenodrošināja ar pienācīgu mikroelementu devu. Līdz ar to šī gada raža vairāk derīga lopbarībai, bet sakarā ar lielo piedāvājumu lopbarības graudu iepirkuma cenas samazinājušās. Daudzi graudaugu audzētāji tagad izvēlas ražu uzglabāt cerībā, ka pēc laika cenas varētu celties, stāstīja speciāliste.

Labības novākšana rit pilnā sparā jau divas — trīs nedēļas. Agro ziemas kviešu kulšana dažviet uzsākta jau pirms trim nedēļām. Laika apstākļi ir apmierinoši, ja neskaita atsevišķas lietus gāzes, novākšana rit normāli.

Runājot par vasarājiem, Inese Magdalenoka atzina, ka to ražība ir dažāda, kāda nu kurā pagastā, bet kopumā Latgalē salīdzinoši zemāka nekā Zemgalē, kas saistīts ar šīs vasaras dabas īpatnībām. Ne pārāk iepriecinošas ražas ir bioloģiskajās saimniecībās.

Kopumā situācija ar ziemājiem ražības ziņā ļoti laba, kvalitāte — vidēja, isumā pastāstot par jaunās labības novākšanu, rezumēja speciāliste.

«Rēzeknes dzirnavnieks» sāk pieņemt graudus ar pilnu jaudu

No 11. augusta RSEZ AS «Rēzeknes dzirnavnieks» sāka pieņemt graudus ar pilnu jaudu, t.i., trīs pieņemšanas punktos, kuri strādās divdesmit četras stundas diennaktī, lai nodrošinātu visas šī gada ražas iepirkšanu, ziņo sabiedrisko attiecību konsultante Kristīne Tjarve. Uzņēmums pieņem sausus un kultivētus graudus ar jaudu 50 tonnas stundā, taču, pateicoties graudu pieņemšanas procesa optimizācijai, tiek plānots graudu pieņemšanas jaudas kāpinājums par 20% attiecībā pret pagājušo gadu. Pagājušā gadā dienā pieņēma vidēji 1400 tonnas graudu. Ar pirmdienu vienlaicīgi var pieņemt četru veidu dažādas kultūras — rudzus, kviešus, miežus un rapsi. Turklāt, lai nodrošinātu operatīvu graudu pieņemšanu, ir pieņemti astoņi papildus darbinieki: pieci cilvēki uz elevatora un trīs cilvēki laboratorijā.

Uzņēmums pieņem visus graudus ar mitrumu līdz 19%, un rapsim līdz 16%. Papildu informāciju par graudu iepirkšanas gaitu uzņēmumā zemniekiem ir iespējams saņemt, zvanot uz laboratoriju pa tālruni numuru 64633570.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Godmanis devies uz Gruziju

Latvijas Ministru prezidents Ivars Godmanis un četrus valstu prezidentus šonedēļ devās uz Gruziju, lai paustu atbalstu konfliktā ar Krieviju.

Savukārt kā Latvijas prezidenta Valda Zatlera pārstāvis uz Gruziju devies viņa ārlietu padomnieks Andris Pelss. Godmanis LNT raidījumā «900 sekundes» otrdienas rītā norādīja, ka vizītes mērķis ir palīdzēt sākt miera sarunas un nodrošināt Gruzijas teritoriālo integritāti. Runājot par konflikta būtību, Latvijas Ministru prezidents norādīja, ka viņam neesot skaidra «Krievijas koncepcija, ko viņi vēlas panākt». «Ja viņi vēlas valdības maiņu, tad viņiem ir nepieciešams gruziņu atbalsts, bet tam es neticu. Ja viņi vēlas tur palikt ilgstoši, tad man nav skaidrs, ar ko viņi pasaulē vispār varēs runāt», pauž Godmanis.

Vešņakovs: būs «pavisam slikti»

Krievijas vēstnieks Latvijā Aleksandrs Vešņakovs norādīja, ka gadījumā, ja Latvija piekritis Gruzijas lūgumam sniegt militāru palīdzību, sekas var būt ļoti nepatīkamas.

«Ja Latvija piekritis, būs pavisam slikti», sacīja Vešņakovs žurnālistiem, atbildot uz jautājumu, kā Krievija vērtē Gruzijas lūgumu NATO dalībvalstīm sniegt militāru palīdzību. Viņš nekonkrētēja, ko nozīmē «pavisam slikti», un neatbildēja, vai tas varētu nozīmēt Krievijas agresiju pret Latviju. Vešņakovs arī norādīja, ka Krievija vēlas, lai Latvija lēmumus pieņemtu tikai pēc situācijas objektīva izvērtējuma. Viņš uzsvēra, ka jādara viss iespējams, lai nesāšķeltu Latvijas sabiedrību un nesabojātu abu valstu attiecības. Savukārt pirmdien Rīgā notikušo gājēju Gruzijas atbalstam vēstnieks nodēvēja par «demokrātijas izpausmi». «Zēl to cilvēku, jo viņi spriež, baidoties no Padomju Savienības, attiecinot to pret tagadējo Krieviju», viņš paskaidroja.

Latvijas ārlietu ministrs Māris Riekstiņš uzskata, ka Krievijas vēstnieka paziņojumi jāvērtē kā krīzes situācijas retorika: «Krīzes situācijā katras valsts diplomāti savā retorikā izmanto dažādus apzīmējumus, vārdus, apgalvojumus. Tie ir paziņojumi, kas veikti zināmas krīzes situācijā, kad, droši vien, saglabājas emocijas. To redzam arī šajā situācijā».

«PCTVL» Krievijas pusē

Partija «Par cilvēka tiesībām vienotā Latvijā» («PCTVL») un tās pārstāve Eiropas Parlamentā Tatjana Ždanoka otrdien izplatīja paziņojumu, kurā nostāja Dienvidosetijai un Krievijas pusē.

«Mēs paužam kategorisku protestu sakarā ar Latvijas Valsts prezidenta Valda Zatlera un Saeimas priekšsēdētāja Guntara Daudzes (ZZS) paziņojumiem attiecībā par militāro konfliktu Dienvidosetijā», teikts «PCTVL» paziņojumā. Pēc partijas domām, «valsts vadītāji darīja negodu Latvijai, piedalīdamies nepiedienīgā politiskā biznesā, kura pamatā ir Dienvidosetijas tautas ciešanas un asinis».

Lielāki ienākumi, mazāka peļņa

Latvijas banku ienākumi 2008. gada pirmajā pusgadā bija 888,03 milj. latu — par 26,9% jeb 1888,061 milj. latu lielāki nekā pērn šajā laikā. Banku izdevumi bija 725,099 milj. latu lieli, kas par 39,4% jeb 205,106 milj. latu vairāk nekā pirms gada. Latvijas banku peļņa bija 162,93 milj. latu — par 9,5% mazāk nekā gadu iepriekš, kad banku peļņa bija 179,977 milj. latu.

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.
 Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.
 Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».
 Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Priekš, LV-5301.
 Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv
 Tālrunis: 65307056, mob. tel. 29410288 (redaktorei),
 65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),
 65307058, 65307059 (žurnālistiem). Faks: 65307057.
 Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.
 Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
 Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.
 Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (otrdien, piektdien).

No visiem steidzamajiem darbiem paši neatliekamākie ir mīlestības darbi:
 novēlot tos - var nozīmēt nekad vairs nepagūt.

Valdis Bisenieks

Sagatavoti noteikumi par teritorijas attīstības indeksa aprēķināšanas un piemērošanas kārtību

Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas (RAPLM) izstrādātais noteikumu projekts par teritorijas attīstības indeksa aprēķināšanas un piemērošanas kārtību tika izskatīts Ministru kabineta komitejā, ziņo RAPLM Komunikācijas nodaļas vadītāja vietnece Ilze Dišlere.

Teritorijas attīstības indekss tiks aprēķināts pilsētām, kā arī novadiem, kuru sastāvā ir pilsētas, pagastiem un novadiem, kuru sastāvā ir tikai pagasti, kā arī rajoniem un plānošanas reģioniem. Indeksa aprēķināšanai tiks izmantoti rādītāji, kas raksturo teritorijas sociāli ekonomisko attīstību.

Noteikumi nosaka, ka RAPLM pakļautībā esošā Valsts reģionālās attīstības aģentūra (VRAA) katru gadu līdz 31. decembrim aprēķina teritorijas at-

tīstības indeksu par iepriekšējo gadu un reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrs līdz 1. aprīlim iesniedz Ministru kabinetā.

Pēc jauna novada izveidošanas laika periodā no kārtējā gada 1. aprīļa līdz 1. oktobrim, mēneša laikā aģentūrai jāaprēķina teritorijas attīstības indeksu atbilstoši esošajam periodam (gamam) un jāiesniedz Ministru kabinetā.

Teritorijas attīstības indekss jaunajiem novadiem jāaprēķina pēc jaunās metodikas, kura noteiktu jaunās teritoriju grupas, kā arī, iespējams, jaunus rādītājus un to svarus, jo jaunie novadi funkcionāli atšķirsies no esošajām vietējām pašvaldībām. Līdz ar to ir nepieciešams veikt laiktelpīgus zinātniska rakstura pētījumus, kas nodrošinātu jaunās teritorijas attīstības indeksu aprēķināšanas metodikas izstrādi.

Lai nodrošinātu jaunās metodikas

izstrādi teritorijas attīstības indeksa aprēķināšanai, RAPLM uzsāks jaunās teritorijas attīstības indeksa aprēķināšanas metodikas izstrādi un līdz 2009. gada 31. decembrim noteiktā kārtībā iesniegs Ministru kabinetā informatīvo ziņojumu par jauno teritorijas attīstības indeksa aprēķināšanas metodiku.

Attīstības indekss tiek piemērots reģionālās attīstības valsts atbalsta programmu izstrādē, atbalsta diferencēšanai Eiropas Savienības fondu līdzfinansēto pasākumu ietvaros, kā arī ES, valsts atbalsta un citu finanšu instrumentu ietekmes uz teritoriju attīstību un ekonomiskās efektivitātes novērtēšanā. Tāpat indekss tiek arī izmantots vietējo pašvaldību, rajonu pašvaldību un plānošanas reģionu teritoriju attīstības salīdzināšanā, vērtēšanā, prognozēšanā un cita veida teritoriju attīstības analizē.

Noteiks kritērijus dotāciju piešķiršanai pašvaldībām un plānošanas reģioniem ES fondu projektu īstenošanai

Ministru kabineta komitejā tika atbalstīts Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas (RAPLM) sagatavotais noteikumu projekts par kritērijiem valsts budžeta dotācijas piešķiršanai pašvaldībām un plānošanas reģioniem Eiropas Savienības (ES) struktūrfondu un Kohēzijas fonda līdzfinansēto projektu īstenošanai, ziņo Dace Kārklīņa, reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministra preses sekretāre.

Noteikumu projekts nosaka kritērijus valsts budžeta dotācijas piešķiršanai pašvaldībām un plānošanas reģioniem ES

fondu līdzfinansēto projektu īstenošanai.

Valsts budžeta dotācijas apjoms tiks noteikts, pamatojoties uz teritorijas attīstības indeksu, kas nosaka publiskā finansējuma sadalījuma proporciju starp valsts budžeta dotāciju un pašvaldības vai plānošanas reģiona finansējumu.

Plānošanas reģionam valsts budžeta dotāciju piešķir, ja plānošanas reģions ir finansējuma saņēmējs, bet pašvaldība pedālās projektā ar savu līdzfinansējumu.

Izglītības pārvalžu vadītāji tikās tradicionālajā augusta konferencē

13. augustā notika tradicionālā Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) un Latvijas izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības (LIZDA) rīkotā izglītības pārvalžu vadītāju augusta konference, kurā pārrunāja aizvadītajā mācību gadā paveikto un jaunumus 2008./2009. mācību gadā, «Novadnieku» informē IZM Komunikācijas nodaļa.

Konferences ievadā izglītības darbiniekus sveica Valsts prezidenta padomnieks izglītības jautājumos Juris Mauriņš, uzrunu teica izglītības un zinātnes ministre Tatjana Koķe, LIZDA priekšsēdētāja Astrīda Harbaceviča, Latvijas Izglītības vadītāju asociācijas prezidente Dzintra Kohva. Trīs izglītības pārvalžu vadītājiem izglītības un zinātnes ministre T.Koķe pasnieza IZM Atzinības rakstus — Priekuļraja izglītības pārvaldes vadītājam Andrejam Zagorskim, Dobeles rajona Izglītības pārvaldes vadītājam Marutam Valko un Jūrmalas pilsētas izglītības pārvaldes vadītājam Jānim Kārklīņam.

IZM un tās padotības iestāžu speciālisti informēja par 2008./2009. mācību gada aktualitātēm vispārējā izglītībā, Izglītības satura un eksaminācijas centra, Vispārējās izglītības kvalitātes novērtēšanas valsts aģentūras, Izglītības valsts inspekcijas, Valsts jaunatnes iniciatīvu centra darbā, stāstīja par jaunumiem Eiropas Savienības struktūrfondu apguvē, pedagogu atalgojumu, izglītības

Izglītības un zinātnes ministre Tatjana Koķe pasniež Atzinības rakstu Priekuļraja izglītības pārvaldes vadītājam Andrejam Zagorskim.

reģistriem un citiem jautājumiem.

2009. gads Eiropā noteikts kā radošuma un inovāciju gads. Kā uzsver IZM Vispārējās izglītības departamenta direktors Artūrs Skrastiņš, skolu vadītāji un pedagogi tiks aicināti pievērst īpašu uzmanību darba procesā izmantojamām mācību metodēm, mācību satura un mācību materiālu daudzveidīgumam, lai īstenotu mērķi — attīstīt skolēnu radošo darbību.

No šā gada 1. septembra tiks uzsākta ERAF līdzfinansētā projekta «Valsts pārbaudījumu informācija sistēma» (VPIS) aprobācija vairākās pilotskolās.

Plānots, ka jaunā sistēma ļaus izmantot tiešsaistes priekšrocības, lai pieteiktu izglītojamos 2008./2009. mācību gada valsts pārbaudījumus.

Lielā uzmanība tiks pievērsta arī pedagogu tālākizglītībai. Realizējot projektu «Pedagogu tālākizglītības metodiskā tīkla nodrošinājuma izveide», ir izveidots un aprobēts pedagogu tālākizglītības sistēmas modelis, darba procesā iesaistot pedagogus, izglītības pārvalžu, augstskolu pārstāvjus. Projekta gaitā arī izveidots instruments, kas skolu administrācijai ļaus noteikt pedagoga un visas skolas vajadzības tālākizglītības jomā.

Latvijas jubilejai par godu 22. augustā iecegsies «Gaismas tilti»

Šogad Latvijas 90. dzimšanas dienas gaidīšana tiks uzsākta 90 dienas pirms 18. novembra ar simbolisku akciju «Gaismas tilti». Tās ietvaros 22. augusta vakarā pulksten 21.00 visi Latvijas iedzīvotāji tiek aicināti doties uz sev tuvāko tiltu, lai, sekojot Latvijas Radio aicinājumam, vienlaicīgi visā Latvijā iecegtu gaismas lukturišus.

LR Aizsardzības ministrija kā Latvijas 90. gada dienas svētku koordinators ir uzrunājusi visas 550 Latvijas pašvaldības un aicinājusi nominēt centrālos akcijas tiltus savās pašvaldībās. Trīs radošākie un interesantākie «Gaismas tiltu» organizētāji 18. novembrī saņems īpašas balvas. Akcijas «Gaismas tilti» idejas nesēji un vēstneši ir rakstniece Nora Ikstena, folkloriste Ilga Reizniece un citi sabiedrībā plaši pazīstami kultūras darbinieki.

Ikviens interesents Latvijas jubilejas dienasgrāmatā www.lv90.lv var atrast sev tuvāko tiltu un plašāku informāciju par šo akciju. Iespējams noskatīties arī video ar piemēriem, kā pašu rokām pagatavot gaismas lukturi.

Arī Preiļu novada iedzīvotāji tiek aicināti piedalīties akcijā «Gaismas tilti». «Novadnieks» ir saņēmis informāciju no Preiļu novada kultūras centra par to, ka 22. augustā pulksten 20.45 ikviens būs gaidīts Preiļu parkā pie Mīlestības kalniņa. Lūgums līdzī papemts lukturi vai svečīti, ko iedezināt pie tiltiņa, domās vienojoties mīlestībā pret Latviju.

Akcijā «Gaismas tilti» iesaistīsies arī Līvānu iedzīvotāji. Kā informēja Līvānu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Ginta Kraukle, 22. augustā pulksten 20.30 līvānieši aicināti ierasties uz Dubnas tilta, līdzī nemot āra sveces vai lukturišus, ar ko izgaismot tiltu. Līdz pulksten 21.30 uz tilta skanēs tautā iemīļotas melodijas, būs iespēja ar savu uguntiņu, ar labām domām un sirds siltumu pievienoties pārējiem līvāniešiem, izgaismojot savas pilsētas tiltu un tā simbolizējot tautas vienotību. Pasākumā pašu gatavotos lukturišus uz tiltiem izvietos arī Līvānu novada jaunieši, bet ar lāpām rokās pasākumu kuplinās novada jaunsargi Jāņa Grandāna vadībā.

22. augustā pulksten 21.00 tiks izgaismots arī tilts pār Dubnu Rožupes pagastā, par to gādās Rožupes gaidas un mazpulcēni.

Patavojoties akcijai «Gaismas tilti», 19. un 20. augustā no pulksten 15.00 līdz 19.00 līvānieši var piedalīties radošajās darbnīcās Paspārnes telpās, Lāčplēša ielā 28, kur kopīgi būs iespējams izgatavot pašiem savus gaismas lukturišus. Radošās darbnīcas šajā laikā notiks arī Līvānu novada Rožupes bibliotēkā.

L.Rancāne

Darbu sācis CVK uzziņu tālrunis par tautas nobalsošanas kārtību

No 8. līdz 24. augustam vēlētajiem atkal būs pieejams Centrālās vēlēšanu komisijas (CVK) uzziņu tālrunis **67049999**, ziņo CVK Informācijas nodaļas vadītāja Kristīne Bērziņa.

Kā zināms, 23. augustā Latvijā notiks tautas nobalsošana par likumprojektu «Grozījums likumā «Par valsts pensijām»», un arī šajā tautas nobalsošanā vēlētajiem būs pieejams CVK uzziņu tālrunis pakalpojums.

Tālrunis strādās 24 stundas diennaktī un, zvanot uz to, vēlētajiem būs noskaidrot gan sev tuvākā vēlēšanu iecirkņu adresi un darba laiku, gan uzzināt neskaidros jautājumus par 23. augusta tautas nobalsošanas kārtību.

Tāpat kā iepriekš, CVK uzziņu tālrunis nesniegs atbildes uz jautājumiem, kāpēc jāpiedalās tautas nobalsošanā vai kā jābalso. Šie ir politiskās motivācijas jautājumi, uz kuriem jāatbild likumprojekta ierosinātajiem, politiskiem un citiem sabiedrības viedokļu līderiem.

Tautas nobalsošanā par likumprojektu «Grozījums likumā «Par valsts pensijām»» vēlēšanu iecirkņi balsošanai būs atvērti no pulksten 7.00 līdz 22.00, un vēlētajiem balsošanai varēs izvēlēties jebkuru vēlēšanu iecirkni Latvijā vai ārvalstīs. Lai nobalsotu, nepieciešama derīga Latvijas pilsoņa pase.

IEVĒRĪBAI! Preiļu rajonā visi vēlēšanu iecirkņi darbosies turpat, kur 2. augusta referenduma laikā, izņemot Preiļu novadā vēlēšanu iecirknis nr. 706 pārcelts uz Preiļu mūzikas un mākslas skolu.

Bitenieki praktiskās iemaņas apgūst mācību dravā

● Jānis Mežinskis vienmēr laipni izrāda mācību dravu, kas atrodas Preiļu pagasta „Sēņukalnā”. Klusā un mierīgā vieta ir kā radīta, lai bitītēm te būtu laba dzīve.

Augusta sākumā Preiļu pagasta «Sēņukalnā» šovasar ierīkotajā mācību dravā uz praktiskām nodarbībām pulcējās rajona biškopji. Pieredzējušā instruktora Guntara Maļņa vadībā viņi apguva lietas, kas nodrīgas ikvienā dravā, gan tur, kur bišu saimes skaitāmas vairākos desmitos un medus tiek piedāvāts realizācijai, gan mazās piemājas saimniecībās, kur medus nesējas ar vākumu nodrošina tikai pašus saimniekus.

Vēl pirms praktiskā semināra Jāņa Mežinska dravu «Sēņukalnā» apmeklēja arī «Novadnieks». «Ar bitēm esmu kopā jau kopš bērnības, man to vēl tēvs iemācīja,» teic sirmas biškopis. Pašlaik dravā ir ap divdesmit saimes, pērn rudenī bija trīsdesmit. Pa ziemeļrietos daļa daļu bišu gāja bojā. Tā ir slimība, ar kuru grūti tikt galā. Izskatās, ka šogad situācija ir labāka.»

Mežinska kungs izteic arī pārējo biškopju domas, ka šī vasara nav devusi lielu medus ienesumu. Pavasaris, kad ziedēja lielais vairums augu, bija lietais un vēss. Kad ziedējuši kārķi un pienenes, medus vācējas nevēlējušas atstāt stropus. Bet vēlāk pārliekais sauss ietekmējis nektāra izdalīšanos – tā bija maz, tāpēc magazīnas stropos pustukšas.

«Lai gan ar bitēm esmu pa draugam jau sen, man interesē, kā dravās saimniekot pa jaunam,» tā Jānis Mežinskis skaidro, kāpēc piekritis rajona biškopju organizācijas idejai par Nīderlandes atbalstītā projekta līdzekļiem «Sēņukalnā» izveidot mācību dravu. «Palasu vecās biškopjiem domātās mācību grāmatas un saprotu, ka tur teiktais vairs nekam neder. Laiks iet, un viss mainās. Vispār rajona bitenieki ir aktīvi ļaudis. Kad nolēmām par projekta īstenošanu un to arī atbalstīja, šeit jau tikāms. Nelielu talku sarīkojām, apkārtni mazliet sakopām,» stāsta saimnieks. Patiesībā arī bez talkas dravas teritorijā viss bijis labā kārtībā, pagaidām ar ikdienas darbiem pats tiekot galā. Ja nu vienīgi zāles pļaušana, bet arī tā šovasar neaugot.

Par projekta ietvaros piešķirtajiem līdzekļiem 1000 eiro apmērā bija paredzēts iegādāties inventāru. Būtnībā ne-

pieciešamas ļoti daudzas lietas. Piemēram, medus sviets. Bet atkal problēma – ar elektrību darbināma svieta maksā dārgi, tur aiziešot gandrīz visi projekta līdzekļi, bet ar roku spēku darbināmās svietes tagad grūti dabūt. Rajona biškopju biedrības vadītājam Māriņei Vučenlādānei vairāki dravu saimnieki izteikuši domu, ka esot jāiegādājas un jāizmēģina jauna tipa plastmasas stropi. Par to nepieciešamību Mežinska kungs izturas ar aizdomām, vai tik nesāksot vājē izsviest naudu. Kāpēc? Tāpēc, ka apkārtnē pa pilnam dravu postītāju caunu. Viņa darinātos koka stropus jau vairākas ziemas pēc kārtas sagrauzušas tā, ka briesmas. Bijis gadījums, ka mājā inventāra telpā atstājis rāmišus ar šūnu medu, lai pavašarī bitēm būtu ko piebarot. Caunas tikušas telpā iekšā un notiesājušas visu pa tiro. Tāpēc bitenieks pagaidām domā pieturēties pie, tā teikt, klasiskām vērtībām – Latvijas stāvstropiem. No laba koka darinātie vairāki stropi saglabājušies vēl no Jāņa kunga tēva laikiem.

Pagājušajā un aizpagājušajā sezonā «Sēņukalna» drava saimniekam bijusi arī peļņas avots, jo medus bijis daudz un varējis to pārdot. Šogad, izskatās, bites būšot tikai kā vaļasprieks, jo nekādu ienākumu nebūs. «Vieni izdevumi gaidāmi. Bites uz ziemeļiem noteikti būs jāpiebaro. Tas nozīmē, ka vajadzēs cukuru. Bet kādu cukuru pirkt? Importā? Pašiem sava taču vairs nav. Var, protams, ņemt jau gatavo šķidrumu piebarošanai, bet lēti tas nav, ap astoņdesmit santīmi litrā. Vienai saimei ziemai nepieciešami ap desmit litri, tas nozīmē, ka jāsamaksā astoņi latī. Ja dravā divdesmit vai trīsdesmit saimes, tad manas pensijas vairs nepietiek,» tā savas raizes izklāsta Mežinskis.

Ja ienesums šogad skops, vai dravu īpašnieki var cerēt, ka medum būs laba cena? Arī par to bitenieks ir skeptiski noskaņots. «Kāda tur cena, lielās firmas atvedīs no ārzemēm – no Krievijas, no Ukrainas, no dienu dienu zemēm. Runā, ka, iepērkot lielā vairumā, medus maksājot santīmus. Bet Latvijā? Mēs pašu ražoto medu par tādu cenu nemaz nevaram piedāvāt tūrgū, neviens nepirks. Viena lieta, ka cilvēkiem naudas nav, otra – nesaprot, cik vērtīgs un

● Lūk, kā pagājušajā ziemā bišu stropu apskādējušas caunas. Cauri dubultajiem koka dēļiem kaitniecēm nav izdevies ielaizties. Bet kā būs ar jaunajiem plastmasas stropiem? Foto: A.Šņepsts

veselīgs ir vietējais medus. Pērk veikalā burcinās safasēto medum līdzīgo šķidrumu, bet atsakās no istā produkta. Redz, esot sacukurojies, laikam ar cukuru sajaukts. Ej tu iestāsti pircējam, ka labs medus vienmēr kristalizējas, un tā ir pirmā un galvenā pazīme, ka produkts kvalitatīvs un īsts. Gribat šķidru medu? Varu uztaisīt! Sasildīšu līdz grādiem četrdesmit un būs šķidr, bet bez vērtības.»

Jānis Mežinskis smejas, ka šogad kaimiņš, viens no Preiļu pagasta lielākajiem zemniekiem, pavisam nerūpējoties par viņa bitītēm. Pērn apkārtejos laukos audzējis griķus, rapsi, bet šogad sasējis auzas. Nu kustonišiem jālieto labi tālu un pa pļāvām jāmeklē nektārs. Pats Mežinskis ar speciālo medus kultūru audzēšanu īpaši neaizraujas, tomēr secinājis, ka nākamavasār vajadzēs kādu lauku atvēlēt facelijai. Vienīgi jānotrāpa ar sējas laiku, lai medus augs uzdziedētu tieši tad, kad pļāvās un mežos lielais vairums augu jau pārziedējuši.

Savulaik izmēģinājis bites ar stropiem vest arī ganībās. Divas mājiņas žiguļa bagāznīkā iekšā un – projām. Bet tagad domā, ka dārgā benzīna dēļ tā vairs netērēsies.

Rajona biškopju biedrības aktivitātes sirmas dravas saimnieks vērtē pozitīvi. Kopā sanākšana esot laba lieta, ikreiz cilvēki piecpadsmit kopā sanākot. Tā var ne tikai jaunumus uzzināt, pavērot, kā modernas metodes pielietot, bet arī pieredzē dalīties.

L.Kirillova

Otrdiena, 19. augusts

Table with TV channels (LATVIJAS TV1, LNT, TV5, NTV) and program titles. Includes shows like 'Bez cenzūras', 'Dzīvokļa jautājums', 'Kriminālā Pēterburga', 'Bez cenzūras', 'Dzīvokļa jautājums', 'Kriminālā Pēterburga'.

Svētdiena, 24. augusts

Table with TV channels (LATVIJAS TV1, LNT, TV5, NTV) and program titles. Includes shows like 'Jaunā paaudze', 'Gardi', 'Sasisto luktuuru leļas', 'Jaunā paaudze', 'Gardi', 'Sasisto luktuuru leļas'.

Ceturtdiena, 21. augusts

Table with columns for channel (LATVIJAS TV 1, LNT, TV 5), time (6:45, 7:50, etc.), and program details (Labrīt, Latvija!, Olimpiskās zīņas, etc.).

Piektdiena, 22. augusts

Table with columns for channel (LATVIJAS TV 1, LNT, TV 5), time (6:45, 7:50, etc.), and program details (Labrīt, Latvija!, Olimpiskās zīņas, etc.).

Ar uzticību un saderību līdz zelta kāzām

Cilvēka mūžu nereti salīdzina ar ābeli, kas rudenī likst zem ābolu smaguma, vai arī ar labības lauku, kurā smagi šūpojas ar graudiem pilnās vārpas. Skaists ir šāds salīdzinājums, jo, tāpat kā augļu kokiem, cilvēkam bijis savs ziedoņa laiks, pārciestas salnas, izturēti sausuma periodi, pāri gājušas vētras, lijis auglīgs lietus. Smags darbs mijies ar atpūtas brīžiem, nogurums aizgaiņāts, kad kaklam apvijušās bērnu, vēlāk — mazbērnu rokas. Un vēl skaistāk, ja pa mūžu iets divatā, jūtot dzīvesbiedra uzticamo atbalstu, mierinājuma vārdus, palīdzību. Uz šādu kopīgo dzīves gājumu 50 gadu garumā šajās dienās atskatās dzīvesbiedri VALENTĪNA un STANISLAVS GEIDAS Preiļu novada Aizkalnē Cerību mājās. Zelta kāzās savus vecākus sveiks meitas Maija un Liliņa, znots Ģirts, mazmeitas Dace, Līga un Kristīne. Vecākiem prieks par meitām, kas strādā labos amatos, bet visvairāk — par mazmeitu panākumiem un mērķtiecīgo ceļojanos sasniegt aizvien vairāk. Līgai ir talants uz mūziku, beigus Daugavpils mūzikas vidusskolu, šogad iestājās Latvijas Mūzikas akadēmijā. Dace absolvēja Svešvalodu fakultāti Latvijas Universitātē, strādā Latviešu biedrības namā. Abas meitenes dzied rajona skolotāju korī, Maija savu skanīgo balsi pievienojusi Preiļu sieviešu ansamblim. Visas trīs iesaistījušās arī Aizkalnes baznīcas korī. Arī abi dzīvesbiedri savulaik bijuši labi dziedātāji un dancotāji.

Kristīne gan vēl ir pamatskolas skolniece.

Stanislavs labi atceras tālos notikumus. Kā iepatikusies uz toreizējo Raiņa kolhozu atsūtītā jaunā agronome, kuras dzimtā puse bija Rēzeknes rajonā. Meitenei bijuši arī citi pielūdzēji, bet viņš neatkāpies ne un ne, pēc ballēm bijis pirmais mājup pavadītājs. Arī Valentīna atminas sava uzmanīgā kavaliera neatlaidību. Viņai arī patīcis kārtīgais, strādīgais puisis. Līdz kāzām draudzējušies gandrīz divus gadus, nopietni pārbaudījuši viens otru. Valentīna bija jaunākā no savas ģimenes sešiem bērniem, pārējo lolota pastarīte, savukārt Stanislavam bija divi brāļi un māsa.

Kāzas nosvinētas 1958. gada 1. jūnijā, bet oficiālā laulību reģistrācija notikusi vēl pirms tam — 8. aprīlī. Kaut arī abas mājas

● Pēc 50 satcīgās kopdzīves gadiem «rūgt» atkal skanēs Valentīnai un Stanislavam Geidām Aizkalnē. Foto: A.Šņepsts

šķīra apmēram 80 kilometru, kāzas notikušas uz «abiem galiem», ar pārbraucienu no līgavas uz līgavaiņa mājām. Māte pūrā devusi pašas austos galdaautus, segas, kā arī aitiņas. Valentīnai visu mūžu ir patīcis adīt, un vēl joprojām radi un ģimene nēsā viņas skaistos darinājumus. Salaulājušies divatā Rēzeknes baznīcā kādu mēnesi pēc kāzām.

Jaunā ģimene pēc kāzām uzsāka dzīvot vīra vecāku mājās, bet drīz vien Stanislavs uzbūvēja jaunu, kurā ģimene dzīvo arī tagad.

Valentīna strādāja par sēklkopības agronomi, darbs bija ļoti atbildīgs. Stanislavs bija noliktavas pārzinis, bet vēlākos gados — vadīja sadzīves pakalpojumu kombināta punktu. Savukārt Valentīna pārkvalificējās par uzskaitvedi.

Sarunu ar zelta pāri pārtrauca svešu ļau-

žu pulciņš, kas ieradusies uz «Sapņu namiņa». Namiņš uzbūvēts kā vieta, kurā saimnieks realizē savas ieceres amatniecībā. Ik pa laikam te iegriežas ceļotāji, jo slava par saimnieka Stanislava amatnieka darbu prasmi izplatījusies plašā apkārtnē. Viņam patīk uzņemt ekskursantus, ap-runāties, izrādīt pastāvīgās ekspozīcijas «Sapņu namiņa» telpās. Ciemiņi apbrīno no koka gatavotās lādītes, plauktiņus, dzivnieku figūras, traukus, svečturus un daudzus citus gan sadzīvē lietojamus, gan mājas izdaiļošanai domātus priekšmetus. Ir iespēja ielūkoties arī amatnieka darbnīcā, pat izmēģināt roku pie ēveles. Pamazām veidojas arī senu darba rīku kolekcija, kas iekārtota kādā nojumē. Ar saviem darinājumiem Stanislavs Geida piedalījies vairākās amatnieku izstādēs, un pat cienījamā gadu nasta — 79 — nav par iemeslu, lai amat-

nieks atteiktos no piedalīšanās tautas mākslas tirdziņos, lai vai cik tālu līdz tiem būtu jādodas. Protams, par tēva nodarbošanos, kam viņš pa istam pievērsās tikai pēc aiziešanas pensijā, vislielākais prieks ģimenei, jo daudzas jaukas vietīņas atpūtai mājas dārzā tapušas, pateicoties Stanislava izdomai. Arī jaunākajai paaudzei šīs mājas joprojām ir mīļākā vieta, kur pavadīt atvaļinājumus un brīvdienas, un ko tālāk izkopt. Mazmeitas savulaik parūpējās par lielo dzērveņu stādījumu ierīkošanu, bet tagad dārzs papildināts arī ar krūmu mellenēm.

Abiem dzīvesbiedriem lielākiem lauku darbiem — mājlopu turēšanai, lauku kopšanai — spēka vairs nepietiek, taču omulības uzturēšanai, ģimeniskā siltuma izkopšanai, latgaliskās mājas viesmīlības tikuma spodrināšanai — enerģijas joprojām gana. Zemi, ko kādreiz Ulmaņlaikos Stanislava tēvs vinnējis loterijā, iznomā.

Vēl viena aizraušanās, ar ko Stanislavs iemantoja popularitāti, bija fotografēšana. Tikai mūsdienās gandrīz katram ir kāds aparāts, uz kura atliek nospiegt pogu, jo viss notiek automātiski. Padomju laikos fotoaparāti un visa iekārta filmu attīstīšanai, fotogrāfiju izgatavošanai bija dārga un sarežģīta, uz cilvēkiem, kas prata ar to darboties, pārējie raudzījās ar zināmu apbrīnu. Uz kāzām vai citiem nozīmīgiem notikumiem fotogrāfus sarunāja jau laicīgi. Stanislavs fotogrāfējis 100 kāzās. Viņa mājās aplūkojami albumi ar iemūžinātiem jauniešiem pāriem. Unikāla vēsturiska liecība par sadzīvi, par tradīcijām, par tērpiem, par līgavas tērpu un frizūru modēm, par galda klājumiem.

Ar stingru raksturu, lai vienmēr atteiktos no piedāvātas alkohola glāzītes. Arī pipētājs nebija, par savu vīru priecājas Valentīna. Prātis visus lauku darbus, ja vajadzēja, pat govi izslauca. Dzīvesbiedri viens par otru runā ar mīļumu, ar siltumu balsi un izceļot otra labās īpašības.

Zelta pāris savu kāzu gadadienu atzīmēs gan ar svinīgu mirkli dzimtsarakstu nodaļā, gan ar divvientulīgu — kā pirmajā reizē — braucienu uz baznīcu, tikai šoreiz tā būs Aglonas bazilika. Ar 15. augustu saistās arī kāds cits notikums, — šajā datumā dzimusi jaunākā meita.

L.Rancāne

Māls rūdījās vecmeistara ceplī

Kā ik gadus, arī šogad augusta otrajā nedēļā Raiņa muzejā «Jasmuiža» podniecības meistari un šīs tautas mākslas nozares cienītāji pulcējās uz keramikas cepļa izdedzināšanu atjaunotajā Andreja Paulāna darbnīcā — ceplī. Ikreiz atbildība par cepļa izdedzināšanu ir uzticēta kādam citam keramiķim. Šoreiz cepļa kurināšana un visa galvenā atbildība par to bija nodota keramiķim Olgai un Valdim Pauliņiem, bet savus darbus uz Aizkalni atveda Tautas lietišķās mākslas studijas «Rēzeknes apriņķa podnieki». Šogad šis pasākums Andreja Paulāna darbnīcā notika desmito reizi.

To, cik cepļa kurināšana ir sarežģīts un, jāteic, — niķīgs — process, bija iespēja pavērot arī «Novadniekam». Keramiķi ap cepli stāvēja riņķī, kā ap jaundzimuša bērnu šūpuli, gatavi kuru katru brīdi pielikt savu roku, lai viss ritētu, kā nākas. Piemēram, ceplim apkārt bija apjots balķu četrstūris, ko ar īpašiem rīkiem pievelkot, cepli «iejoza» ciešāk. Varbūt, — lai nesaplaisā? Keramiķis Valdis Pauliņš gan skaidroja, ka kurināšanas procesā ceplis sāk pļesties, un tas jāsaturs stingri savas

formas robežās. Kurinājamajam atbildība ir liela, — diennakts garumā jāseko temperatūras režīmam, un ceplis nedrīkst būt ne par karstu, ne par aukstu, tāpat jāievēro no sentēviem pārmantotās zināšanas, kā kurināt sākumā, kā beigās.

Arī no tā, cik pareizi krāsni saguldīti apdedzināmie trauki, atkarīgs gala rezultāts. Vai tie nesaskaras viens ar otru, vai mālā apstrādes procesā nav palikuši gaisa burbuļi, kas dedzināšanas laikā varētu sabojāt pārējos traukus.

Vāzes, alus krūzes, podi, svilpaunieki un citi tamlīdzīgi darinājumi uz Jasmuižu bija vesti tālu ceļu. To autori — Andris Ušpelis, Pēteris Gailums, Jolanta un Valdis Dundīnieki, Aivars Ušpelis, Olga un Valdis Pauliņi. Katram keramiķim pieder savi ceplī, taču reizi gadā izdedzināt Andreja Paulāna ceplī ir goda lieta, kas veltīta arī keramikas vecmeistara piemiņai, stāstīja Valdis Pauliņš.

Gatavie darbi tika izņemti laukā otrā dienā.

Šajā sezonā Raiņa muzejā «Jasmuiža» pamanāmi arī daži jaunumi, piemēram, keramikas darbnīcai — ceplim ir jauns jumts, bet īsi pirms cepļa izdedzināšanas atjaunots iekarīnātais tiltiņš pāri Jašupītei.

L.Rancāne

● Garastāvoklis labs, viss notiek, — pirmajā keramikas cepļa dedzināšanas stundās teica Latgales keramiķi, kas cenšas turpināt Andreja Paulāna tradīcijas. Pie vecmeistara cepļa mutes — Andris Ušpelis. Foto: A.Šņepsts

Audz laimīgs, mazais!

6. augustu par savu dzimšanas dienu izvēlējusies burvīga mazulīte, pirmais bērniņš **Lindai Bernānei**. Jaunā māmiņa un tētis **Vitālijs** tagad aizņemti ar daudzām priecīgām rūpēm par mazuļa labsajūtu, ģimenes ikdienas režīma pārkārtošanu, kā arī par vārda izvēli meitiņai. Linda stāstīja, ka grūti izšķirties starp diviem skaistiem vārdiem — Tatjana un Emīlija.

Ģimenes dzīvesvieta ir Rēzeknes rajona Kaunatā, bet abi dzīvesbiedri strādā Rīgā dažādās nozarēs — ēdināšanas un informācijas tehnoloģiju jomā. Preiļu dzemdību nodaļu izvēlējusies gan sakarā ar labajām atsauksmēm, gan arī tīri praktisku iemeslu dēļ. Pašlaik

turpinās Rīgas — Rēzeknes šosejas remontdarbi, tāpēc šī ceļa lietotāji bieži vien ērtības labad izvēlas braukšanu cauri Preiļiem. Abiem dzīvesbiedriem pilsēta iepatikusies.

Par pirmās mazmeitiņas piedzimšanu tūlīt tika informēti arī Tallinā dzīvojošie vecvecāki Helēna un Juri, pēc tautības igauņi. Mazulītei ir arī otra vecmāmiņa un vectētiņš — Veronika un Voldemārs. Jaunā ģimene sadzīvē brīvi lieto dažādas valodas, bet uz jautājumu, kuru no tām mācīs meitiņai kā pirmo, atbildēja — latgaliešu.

Meitiņu paredzēts kristīt pēc katoļu tradīcijām.

10. augustā pasaulei sevi pieteica jauka mazulīte — viena no jaunākajām Rožupes pagasta iedzīvotājām. Viņas māmiņa **Inese Ancāne**, laimīga auklējot savu pirmo bērniņu, teica, ka par atbalstu un iedrošināšanu ir pateicīga meitas tētim **Marekam**, kurš piedalījās dzemdībās.

Mareks un Inese strādā savā zemnieku saimniecībā, kopj lopus, audzē graudaugus un priecājas, ka nu augs arī mazā palidze. Savu pirmo mazbērniņu sagaidījuši arī vecvecāki Anna un Aivars, vecmāmiņa Regīna un vecvecmāmiņas Anna un Veneranda. Inese stāstīja, ka viena no vecmāmiņām dzīvo tuvumā, un jaunā ģimene cer uz viņas palīdzību mazulītes auklēšanā.

Jaundzimušo kristīs pēc katoļu tradīcijām.

Vai mazulim jāaug ar čuru kompresi pie dibena?

Kas vainas bija tiem laikiem, kad māmiņas mazuļus tina marles autiņos? Jā, darba bija vairāk, mīkstās mēbeles grūtāk iztīrīt, uz veļas auklām žuva marles gabali. Toties mūsdienās plaši lietoto autiņbikšīšu jeb pamperu kaitējums videi un bērna veselībai ir lielāks, nekā varam iedomāties.

Pirmie bija kokvilnas auduma jeb marles autiņi, ko pārlocīja kā vienādsānu trijstūri. Slapjumu un gaisu tie neaiztur. Mazuļa ādai un veselībai tie ir draudzīgi, ja vien neskaita tādu neērtību kā slapjuma sajūtu, kad bērns ir pačurājis. Taču tam ir arī savi plusi, proti, slapjie autiņi mudina mazuli ātrāk sākt lietot podiņu.

Pamperu attiecības ar vidi

Materiāls, no kā gatavoti pamperi, izdala formaldehīdu, fenolu, metanolu un pat krezolus. Tātad vielas, ko nekādi nevar nosaukt par nekaitīgām. Autiņbikšītes mitrumu uzsūc ķīmiski aktīvs absorbents, un, jo šī absorbenta vairāk, jo labāka uzsūkšanas spēja. It kā jau viss izklausās dikti jauki: jo vairāk absorbējošas vielas ir autiņbikšītes, jo vairāk bērns var čurāt un retāk ir jāmaina pamperis.

Lai vienreizlietojamās autiņbikšītes izskatītos žilbinoši baltas, tās balina ar hloru. Balināšanas rezultātā gaisā izdalās toksiskas vielas: dioksīni, kas ir vieni no spēcīgākajiem kancerogēniem, un furāni. Kāpēc autiņam jābūt žilbinoši baltam, ja dibenam nav acu? Un, ja cilvēki vēl iedomājas pamperus dedzināt vai šī sintētika jau gruzd atkritumu izgāztuvē, mazuļa ērtā tagadne pamatīgi ietekmēs viņa nākotni. Tad jau pavisam nevainīga liekas dabas gāze un nafta, no kuras ražo plastikas materiālu pampera ūdensnecaurlaidīgajam pārklājumam un iesaiņojumam.

Astma un neauglība

Kas notiek ar bērnu, kurš šajās autiņbikšītes pavada veselu diennakti vismaz gadu vai divus? Daudziem bērniem sintētiskais

materiāls, no kura izgatavotas vienreizējās autiņbikšītes, izraisa alerģiju. Pieliekot cieši pie ādas ķīmiski aktīvu vielu, kas uzsūc mitrumu, tiek izraisīts pārlieks ādas sausums, rodas mikroplaisas, caur kurām ādā iekļūst infekcija, kas savukārt izraisa iekaisumu, dermatītu un citas problēmas, jo ķīmiskā viela jau neatšķir, kur ir urīns, kur pašas ādas mitrums. Gaisms netiek cauri šķidrums un želejas kārtai. Tātad auduma pārklājums ar kokvilnai līdzīgu vielu («elpojošās» autiņbikšītes) drīzāk ir reklāmas triks, nevis patiesa ādas vēdināšana.

Kas īsti notiek sintētiskajās autiņbikšītes: bērns ir pačurājis, āda neelpo, t. i., sintētiskais audums traucē gaisa cirkulācijai, urīns neatdziest. Bet tur, kur ir mitrums un siltums, sākas pūšana, slimības izraisītu baktēriju un sēnišu aktīva vairošanās. Bērns āda iekais, seko urīnceļu infekcijas un ādas sēnišu slimības.

Pastāv arī citas problēmas, kas saistītas ar vienreizlietojamām autiņbikšītes. Medīķi novērojuši, ka pastāv tieša sakarība starp vienreizējo autiņbikšīšu nēsāšanu un bērnu respiratorām saslimšanām, to skaitā — astmu, kā arī vīriešu spermas kvalitātes samazināšanos: zēna sēklinieki jeb oļņas visu laiku ir siltumā, un tas negatīvi ietek-

mē dzimumdziedzeru darbību un dzīvu spermatozoīdu izstrādi. Meitenēm jau mazbērna vecumā šis siltumnīcas efekts var izraisīt vaginālas mikrofloras pārmaiņas un kandidozi. Andrologi pieļauj iespēju, ka autiņbikšīšu lietošana var veicināt enurēzes jeb urīna nesaturēšanas rašanos.

Rodas jautājums: kāpēc šādas — bērna veselībai nedraudzīgas — autiņbikšītes mēs varam bez problēmām iegādāties ne vien veikalos, bet arī aptiekās? Pamperu ražotāji droši vien lobē savas intereses ne tikai valdībā un valstu kopienu birojos, bet arī kavē pētījumus, kas brīdina par kaitējumiem veselībai. Lielražotāju pasūtītajos un finansētajos pētījumos zinātnieki konstatē kaitīgo vielu mikroaudzumu, un pamperi nonāk pārdošanā, jo pilnībā atbilst ar ražotājiem saskaņotajām un tad pieņemtajām sanitārajām normām.

Miljons pamperu Latvijas dabai

Vēl uzmanību piesaista fakts, ka izlietotās un atkritumos izmestās autiņbikšītes videi nav nemaz tik nekaitīgas, kā varētu domāt pirmajā brīdī. Statistika liecina, ka vienreizējās lietošanas autiņbikšītes ir

viena no lielākajām produktu grupām, kas nonāk atkritumu izgāztuvēs un rada 4% no mājsaimniecības atkritumiem. Skaitļi liecina, ka katru dienu Latvijā tiek izmesti aptuveni 300 tūkstoši vienreizējās lietošanas autiņbikšīšu jeb 100 miljonu pamperu gadā. Izmestie autiņi nonāk atkritumu izgāztuvē, kur tie nesadalās pat 500 gados!!! Ārprāts! Bet viens bērns 2-2,5 gadu laikā pietaisa vidēji 5110 vienreizējo autiņu, par ko vecāki iztērē aptuveni 1000 latu!

Mēs taču elpojam vienu gaisu, dzeram vienu ūdeni, staigājam pa vienu zemi. Te nu nākas aizdomāties par to, kādā vidē dzīvos mūsu bērni, mazbērni, ja jau tagad visu to atstājam mantojumā nākamajām paaudzēm.

Marles autiņu un pamperu modernais krustojums

Lai bērniem un videi būtu draudzīgs risinājums, dažos Latvijas ekoveikalos un timeklī var iegādāties kokvilnas autiņbikšītes. Kokvilna ir dabiska šķiedra, pilnīgi hidroskopiska, tā ļauj ādai elpot. Ja bērns pačurājis, nav nelaime. Kokvilna netraucē gaisa cirkulācijai, gaisms brīvi piekļūst mazuļa dibenam, temperatūra starp kājēlēm nepaaugstinās. Šis vairākkārt lietojamās kokvilnas autiņbikšītes nesatur indīgas un bērna ādai nedraudzīgas ķīmiskas vielas un sairst aptuveni četrus gadu laikā.

Zivs biksēs

Sirinvasans Damodarans no Viskonsinas universitātes patentējis tehnoloģisko procesu, kas ļauj pārveidot zivis par želejas veida absorbentu, ko varētu izmantot autiņbikšītes. Zinātnieku apgalvo, ka šāda gēla uzsūktais šķidrums daudzums būs 400 reizu lielāks par paša materiāla svaru (sintētisko autiņbikšīšu absorbents spēj uzsūkt tikai 100 reizu lielāku ūdens daudzumu). Šādas autiņbikšītes būs videi daudz nekaitīgākas, jo no zivīm gatavotais gēls dabā sairst 28 dienu laikā pēc biksīšu izlietošanas.

«Vides Vēstis»

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBAS

Ietekmes uz vidi novērtējums cūkkopības kompleksa izveidei Jēkabpils rajonā Mežāres pagastā

Vides pārraudzības valsts birojs 2007. gada 17. septembrī ir pieņēmis lēmumu nr. 454 par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu cūkkopības kompleksa izveidei Jēkabpils rajona Mežāres pagastā.

SIA «CMC Ozoli» plāno izveidot jaunu cūkkopības kompleksu ar 1800 vietām sīvienmātmēm un 15000 vietām nobarojamām cūkām Mežāres pagastā Jēkabpils rajonā. Cūkkopības kompleksa izveidei tiek izvērtētas un salīdzinātas divas alternatīvas teritorijas – zemes gabals «Golubovi» (kadastra nr. 56760090105) un zemes gabals „Vecdrūķi” (kadastra Nr.56760080099).

Atbilstoši likumam «Par ietekmes uz vidi novērtējumu» un Vides pārraudzības valsts biroja 2007. gada 17. septembra lēmumam nr. 454 par ietekmes uz vidi novērtējuma piemērošanas procedūru, SIA «Firma L4» ir izstrādājusi noslēguma ziņojumu «Ietekmes uz vidi novērtējums cūkkopības kompleksa izveidei Jēkabpils rajona Mežāres pagastā», kas 2008. gada 8. augustā iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā.

Ar noslēguma ziņojumu var iepazīties:

• SIA «CMC Ozoli», Liepas 9, Brodi, Ābeļu pagastā, tālr. 29475739, darba dienās, no plkst. 9.00 līdz 16.00;

• Mežāres pagasta padomē, «Druvasnieki» 16a, Mežārē, tālr. 5274683, darba dienās no plkst. 9.00 līdz 13.00;

• Vīpes pagasta padomē, Neretas 6, Vipē, darba dienās no plkst. 9.00 līdz 16.00;

• Līvānu novada Turku pagasta pārvaldē, Gavartienē, darba dienās no plkst. 9.00 līdz 16.00;

• Līvānu novada domē, Rīgas ielā 77, Līvānos, darba dienās no plkst. 9.00 līdz 16.00;

• Vides pārraudzības valsts birojā, Rūpniecības ielā 23, Rīgā, tālr. 7321173, darba dienās no plkst. 10.00 līdz 16.00;

• Valsts vides dienesta Daugavpils reģionālajā vides pārvaldē, Raiņa ielā 28, Daugavpilī, tālr. 5423219, darba dienās no plkst. 8.30 līdz 17.00.

Noslēguma ziņojums pieejams SIA «Firma L4» mājas lapā www.L4.lv.

Sabiedrībai tiek piedāvāta iespēja vēlreiz iepazīties ar projekta iecerī klātienēs sapulcē š.g. 28. augustā plkst. 16.00 Mežāres pagasta padomes zālē, Mežārē, «Druvasnieki» 16a.

Rakstiskus komentārus par sagatavoto Noslēguma ziņojumu lūdzam iesniegt Vides pārraudzības valsts birojā (Rūpniecības ielā 23, Rīga, LV-1045; tālr. 7321173; www.vdm.gov.lv/iv/vnb/) 20 dienu laikā pēc šī paziņojuma publicēšanas.

23. augustā Viļānu SIS notiks GAĻAS LIELLOPU ŠĶIRŅU DEMONSTRĒJUMI – IZSOLE.

Programma:

11.00 sākums, dalībnieku reģistrācija, demonstrējamo dzīvnieku apskate, citas aktivitātes.
12.30 seminārs par situāciju gaļas liellopu audzēšanas nozarē, demonstrējamo dzīvnieku novērtējums.
15.00 gaļas liellopu demonstrācija – izsole.
18.00 balle.

Laipni lūgti visi interesenti!

Tālruņi uzziņām: 29415054, 26487982.

BARKAVAS ARODVIDUSSKOLA

Dzirnavu iela 1, Barkavas pagasts, Madonas rajons, LV-4834, tālr.4807215
2008./2009. māc.g. turpina uzņemšanu:

Izglītības programma	Kvalifikācija	Mācību ilgums	Iepriekš. izgl.
Komerczinības	Tūrisma pakalpojumu komercdarbnieks	4 gadi	9 kl.
Būvdarbi	Apdares darbu tehniķis	4 gadi	9 kl.
Būvdarbi	Apmetējs	3 gadi	8 kl., 15 gadi
Miltu izstrādājumu ražošana	Maiznieks konditors	3 gadi	8 kl., 15 gadi

Skolai ir dienesta viesnīca, ēdnīca.

Audzēkņi saņem stipendiju līdz Ls 50 un ceļa izdevumu kompensāciju.

Skolā ir iespēja apgūt militāro mācību un papildus iegūt B kategorijas autovadītāja apliecību.

Iespējas praktizēties ārzemēs starptautisko projektu ietvaros.

Izglītības programmā «Būvdarbi» (apdares darbu tehniķis) uzņem arī jauniešus ar dzirdes traucējumiem.

Dokumenti iesniegšanai: izglītības dokuments, medicīniskā izziņa 86u, 4 fotogrāfijas, personas dokumenta kopija.

Ražotne „Jodeļos”,
Jēkabpils-Viesītes šosejas 25.km.
Kontakti: 27 039 201, 29 299 291

SERTIFICĒTS ES

BRUĢIS

BALTIJAS STARPTAUTISKĀS AKADĒMIJAS
un
PSIHOLOĢIJAS AUGSTSKOLAS
Jēkabpils filiāle

piedāvā paspēt studēt vēl šogad!
Tāpēc studentu uzņemšana tiek pagarināta līdz **30. augustam** šādās studiju programmās:

- * Uzņēmējdarbība akreditēta līdz 2012. gadam.
- * Tiesību zinātnes akreditēta līdz 2012. gadam.
- * Sociālais darbs akreditēta līdz 2013. gadam.
- * Psiholoģija akreditēta līdz 2014. gadam.

Uzņemšanas komisijas darba laiks:
darbdienās no 09.00 – 18.00,
sestdienās no 09.00 – 12.00.

Adrese: Meža iela 9 (ieeja no Zemgales ielas).
Tālrunis uzziņām: 65233030. Mājas lapa: www.bki.zednet.lv.

SIA «Efekts - O.R.» pārdod:

- granti no 4,50 Ls/t;
- smiltis no 6,00 Ls/t;
- melnzemi no 4,50 Ls/t;
- bruģi no 7,00 Ls/m².

Bruģakmens likšanai 30% atlaide līdz 01.09.2008.
Veicam planēšanu, minikrāvēja, miniekskavatora pakalpojumus.
Tālr. 26816417.

**SIA «Rēzeknes gaļas kombināts»
iepērk liellopus.**
Labas cenas.
Tālr. 64622475, mob. 28378866.

**SIA AIBI iepērk zirkus, liellopus,
jaunlopus, aitas, cūkas.**
Jaunas, labas cenas.
**Tālr. 26142514, 29293219,
4871804, 4871185.**

**Z/S «Musino» iepērk cūkas,
liellopus, jaunlopus, aitas.**
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 26461550.

PVC logi, durvis.
Lizings, montāža, apdare.
Preiļi, Valmieras 2.
Līvāni, Rīgas 106a.
Tālr. 28673992, 65344304.

Rokam dīkus, veicam darbus ar ekskavatoru un buldozeru, planējam, pārvadājam kravas. Piedāvājam treilera un pašizgāzēja pakalpojumus.
Tālr. 29141597.

AKU URBŠANA.
Tālr. 26526049.

Aiz katra paliek dzīve un pasacītais vārds,
Bet atņīņš tik dārgas sirds ilgi saglabās.
Izsakām visdziļāko līdzjutību Viktorijai Zinovjevai, VĪRU mūžībā pavadot.
Preiļu slimnīcas kolektīvs

Kas smagāks vēl var būt,
Pa dzīves taku ejot,
Kā atdot zemei to, kas sirdij tuvs un dārgs.
Kad uz kapa gulstas atvadu ziedi, skumju brīdī esam kopā ar Jāni Iesalnieku un viņa ģimeni no TĒVA atvadoties.
SIA «SENCIS» kolektīvs

Pārtrūkst putnam vingro spārnu plīva,
Nokrīt dzīvam kokam sulots zars...
Melnā straumē ierauj baltu dzīvi.
Kad bēda ir smaga, un sirdī sāpe gulst, esam kopā ar Janīnu un Anatoliju Petroviem, ZNOTU guldot zemes klēpī.
SIA «Līvānu mājas un logi» kolektīvs

Jēkabpils Agrobiznesa koledža
Profesionālās augstākās izglītības iestāde
Tālrunis: 65231726; e-pasts: koledza@tvnet.lv; mājas lapa: www.jak.lv;
adrese: Pasta ielā 1, Jēkabpilī, LV-5201
2008./2009. akad. g. aicina apgūt:

Pilna laika studijās – bez studiju maksas
(uzņem ar vidējo izglītību, studiju ilgums 2 gadi):

Informācijas tehnoloģiju nodaļā:

- ✓ Datorsistēmu un datortīklu administrēšana – kvalifikācija – datortīklu administrators (projekta līguma nr. 2005/0133/VPD1/ESF/PIAA/04/APK/3.2.3.2/0058/0137)

Ekonomikas nodaļā:

- ✓ Grāmatvedība un finanses – kvalifikācija – grāmatvedis
- ✓ Komerccarbība – kvalifikācija – uzņēmējdarbības speciālists

Nepilna laika studijās – maksa 43 Ls/mēnesī

- ✓ Grāmatvedība un finanses – kvalifikācija – grāmatvedis
- ✓ Komerccarbība – kvalifikācija – uzņēmējdarbības speciālists

Studiju ilgums – 3 un 2,5 gadi. Uzņem ar vidējo izglītību.

Pasteidzies, brīvas 10 budžeta vietas!!!